

10.10.23
Укр.мова

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)
Вч.: Харенко Ю.А.

Словотвір

Орфографія

Змінювання і творення
слів. Твірне слово

ПРИГАДАЙМО!

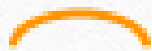
Морфеміка — розділ мовознавства,
що вивчає значущі частини слова
(морфеми)

Морфема — це найменша неподільна
значуща частина слова
(префікс, корінь, суфікс, закінчення)

Морфеми

Префікс – ....

Корінь – ....

Суфікс – ....

Закінчення – ....

Основа слова – ....

ПРИГАДАЙМО!

ПРИГАДАЙМО!

Афікс – усі значущі частини слова, крім кореня і закінчення, тобто це ***префікс і суфікс***

Постфікс – буква, склад, приєднані до кінця слова.

До прикладу: умити – умитися

Словотвір — це розділ науки
про мову, що вивчає способи
й особливості творення
похідних слів

Непохідні слова

Непохідні слова є первинними. Непохідні слова здебільшого не мають суфіксів і префіксів

Похідні слова

Похідні слова утворені на базі інших слів

Зима

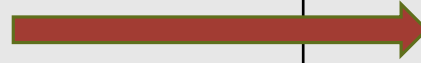
Зимовий

Сніг

Сніговик

Ліс

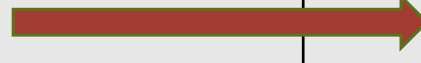
Лісовий

Яблуко

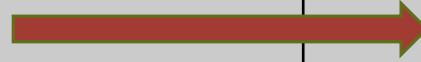
Яблучний

Школа

Школяр

Книга

Книгарня

Вправа 1.

Випишіть послідовно слова у дві колонки: 1) непохідні; 2) похідні.

День, осінній, нога, співак, ікра,
парк, перехід, ракета, кінотеатр,
океан, земля, носовичок, пісня,
землемір, денний, водогін, вода

Твірне слово – слово від якого
утворюються нові слова

Твірну основу позначаємо так: ┌

До прикладу:

Ліс – праліс

Вітер – вітерець

Вода – водний

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Слова творяться
безпосередньо
від твірної основи,
а не від кореня

СЛОВОТВІРНА ХВИЛИНКА

Утворіть від поданих слів похідні слова

зима

листок

пісня

парк

хмара

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Розрізняйте **форму слова** та
спільнокореневі слова

Випишіть слова у дві колонки

1) форми слова; 2) спільнокореневі слова

Сніговик, **сніг**, **сніжинка**,
снігом, **снігу**, **снігуронька**,
сніги, **засніжило**

РЕФЛЕКСІЯ

Закінчте речення

- 1.Розділ мовознавства, що вивчає способи й особливості творення слів називається ....**
- 2.Слова, що не мають суфіксів і префіксів і є первинними називаються .....**
- 3.Слова утворені на базі інших слів – це ....**
- 4.Слово, від якого утворюються нові слова, називається ....**
- 5.Слова творяться від .....**

Вправа 2.

*Визначте, яке слово в парі є твірним.
Спишіть і проведіть стрілку від твірного
слова до похідного. Позначте твірну основу*

Смородиновий, смородина;

безсонний, сонний;

світити, засвітити;

жовтий, жовтіти;

шахіст, шахи;

лід, льодок

Смородин^овий ← смородина;

безсонний ← сонний;

світити → засвітити;

жовтий → жовтіти;

шахіст ← шахи;

лід → льодок

Вправа 3.

Позначте твірну основу та проведіть стрілку від твірного слова до похідного:

день – щодня;

вітерець – вітер;

літо – літній;

тихенько – тихий;

холод – холодний;

читання - читати

Домашнє завдання

Вправа 153

Українська мова: підруч. для 6 кл.
загальноосвіт. навч. закл. Автори: С.

Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова,
М. Г. Жук

Домашнє завдання:

Вивчити правила: урок 24. Вправа 129 (пис.)